

UNUSTATUD

I

Kui Vilajuana oma jutustusega lõpule jõudis, oli ta pilk klaasistunud ja kurk kuiv. Alicia langetas pea ja vaikis. Mõne aja pärast kõhatas ajakirjanik kurgu puhtaks ja Alicia püüdis näole manada midagi naeratusetaolist.

„Susana ei näinud enam kunagi oma meest ega lapsi. Kaks kuud käis ta nende järele pärides aina jaoskondade, haiglate ja hooldekodude vahet. Keegi ei teadnud midagi. Ühel päeval otsustas ta täielikus meeleheites helistada donja Federica Ubachile. Tema kõne võttis vastu teener, kes suunas selle edasi sekretärile. Susana rääkis talle juhtunust ja ütles, et proua on ainus, kes teda aidata saab. „Ta on minu sõber,” lisas Susana.”

„Vaeseke,” pomises Alicia.

„Mõne päeva pärast võeti ta tänaval kinni ja viidi naiste vaimuhaiglasse. Ta jäi sinna mitmeks aastaks. Väidetavalt oli ta seal hiljem põgenenud. Mine sa tea? Susana jäi igavesti teadmata kadunuks.”

Järgnes pikk vaikus.

„Aga Víctor Mataix?” küsis Alicia.

„Advokaat Brians, kelle Isabella Gispert oli mõni aeg varem David Martíni aitamiseks palganud, sai tolle naise käest kuulda, et Mataix oli samuti Montjuüci kindlusse viidud. Mataixit hoiti seal vangladirektori don Mauricio Valli erilisel korraldusel üksikongis, kus tal oli keelatud kellegagi rääkida, käia teiste kinnipeetavatega vanglaõuel jalutamas, võtta vastu külalisi ja üldse mis tahes viisil välismaailmaga suhelda. Samuti korduvalt üksikongi paigutatud Martí oli ainus, kellel oli õnnestunud temaga ühendust võtta, nii et nad vahetasid sõnumeid läbi seina. Sel moel saigi Brians tema enesetapust teada. Küllap see äratas temas südametunnistuse, ning end juhtunus osaliselt süüdi tundes otsustas ta aidata kõiki neid seal lõksus istuvaid vaeseid inimesi: Martíni, Mataixit...”

„Lootusetute juhtumite advokaat...” sõnas Alicia.

„Loomulikult ei suutnud ta kedagi neist päästa. Martín tapeti Vallsi käsul, või vähemasti käisid sellised jutud. Mataixit ei nähtud enam kunagi. Tema surma asjaolud on siia maani teadmata. Ja Isabella, kellesse vaene Brians ilmselt ära armus nagu kõik teisedki mehed, oli neist mõlemast ette jõudnud – ta suri äärmiselt kahtlastel asjaoludel. Brians ei suutnudki pärast seda kõike enam jalule tõusta. Ta on hea inimene, aga täiesti ära hirmutatud, ja tegelikult ta ju ei saagi midagi teha.”

„Te usute, et Mataix on endiselt seal?”

„Kindlusvanglas? Loodetavasti pole Jumal siiski nii julm ja on ta seal aegsasti minema toimetanud.”

Alicia noogutas, püüdes seda kõike kuidagi seedida.

„Ja te ise?” päris Vilajuana. „Mida te kavatsete nüüd ette võtta?”

„Mis mõttes?”

„Kas te kavatsete pärast seda, mis te minult kuulsite, käed rüpes istuma jääda?”

„Minu käed on niisama seotud kui Briansilgi,” vastas Alicia. „Kui mitte rohkemgi.”

„Kui äärmiselt mugav.”

„Kogu lugupidamise juures pean mainima, et te ei tea minust midagi.”

„Eks valgustage mind siis. Aidake mul see lugu kokku panna. Öelge, mida ma teha saan.”

„Kas teil on perekond, Vilajuana?”

„Naine ja neli last.”

„Ja te armastate neid?”

„Rohkem kui midagi muud siin ilmas. Aga mis see siia puutub?”

„Kas soovite, et ütlen teile, mis te tegema peate? Soovite tõepoolest?”

Vilajuana noogutas.

„Kirjutage oma kõne valmis. Unustage Mataix. Unustage Martín, Valls ja kõik see, mis te mulle rääkisite. Ja unustage ka mind – ma pole siin kunagi käinud.”

„Aga see polnud ju meie kokkulepe,” protesteeris Vilajuana. „Te vedasite mind haneks...”

„Tere tulemast klubisse,” lausus Alicia teel väljapääsu poole.

Barcelona Kuninglikust Kirjandusakadeemiast lahkudes pidi Alicia tänavanurgal kinni pidama, et oksendada. Ta toetus külma kivimüüri vastu ja sulges silmad, tundes huultel sapi maiku. Ta püüdis sügavalt hingata ja ennast sirgu ajada, aga iiveldus tabas teda uuesti ja Alicia oleks peaaegu põlvili sillutisele vajunud. Kui seda ei juhtunud, siis ainult seetõttu, et keegi teda toetas. Kui ta ümber pöördus, peatus ta pilk Rovira teenistusvalmil ja ehmunud näol – nuhiõpipoiss silmitses teda sügava murega.

„Kas teiega on ikka kõik korras, preili Gris?”

Naine püüdis ennast koguda.

„Kas tohib küsida, mis asja sa siin teed, Rovira?”

„Noh, ma nägin eemalt, kuidas te vankuma lõite ja... Andke andeks.”

„Minuga on kõik korras. Hakka astuma.”

„Te ju nutate, preili.”

„Kao siit, idiot!” prahvatas Alicia ja tõukas teda tugevasti mõlema käega.

Rovira kehtas õlgu ja tegi haavunud ilmel minekut. Alicia toetus vastu seina. Ta kuivatas pisarad kätega ja hakkas huuli raevukalt kokku surudes liikuma.

Koduteel ostis ta ühelt tänavakaupmehelt eukalüptikomme, et kibe maitse suust minema pühkida. Ta astus aeglaselt trepist üles ja oma ukse taha jõudes kuulis seest hääli. Arvata võis, et Fernandito on tulnud uusi juhtnööre saama või oma saavutustest aru andma ja katsub nüüd Vargasega kuidagi rahu teha. Naine avas ukse ja nägi, et Vargas seisab akna juures, sohval aga istub, teetass peos ja rahulik naeratus näol, Leandro Montalvo. Ukselävel seisatav Alicia tõmbus näost kaameks.

„Ja mina veel arvasin, et rõõmustad mind nähes, Alicia,” lausus Leandro püsti tõustes.

Jakki seljast võttes ja Vargasega pilke vahetades tegi Alicia paar sammu.

„Ei... Ma ei teadnud teie tulekust,” pomises ta. „Kui oleksin teadnud...”

„See kõik tuli nii viimasel hetkel,” jätkas Leandro. „Jõudsin kohale alles hilja öösel, aga tegelikult poleks ma saanud valida paremat hetke.”

„Kas tohib teile midagi pakkuda?” improviseeris Alicia.

Leandro näitas oma teetassi.

„Kapten Vargas oli juba nii lahke ja keetis mulle oivalise tassitäie teed.”

„Meie härra Montalvoga võtame siin juhtumi üksikasju läbi,” lausus Vargas.

„Vaata siis, väga tore...”

„Tule anna üks musi, Alicia, ma pole sind juba mitu päeva näinud.”

Alicia astus Leandro juurde ja riivas huultega tema põske. Kerge säde mehe silmis andis talle märku, et too oli tema hingeõhus sappi haistnud.

„Kõik kombes?” päris Leandro.

„Jah. Kõht on pisut korrast ära, muud ei midagi.”

„Sa pead enda eest paremini hoolitsema. Kui mind kohal ei ole, jätad sa ennast päris hooletusse.”

Alicia noogutas ja naeratas järeleandlikult.

„Tule, istu maha. Räägi. Kapten mainis, et sul oli tihe hommikupoolik. Vist mingi käik ühe ajakirjaniku juurde?”

„Ta ei ilmunudki lõpuks kohale. Küllap siis ikkagi polnud mulle midagi rääkida.”

„Siin riigis ei saa ka kedagi usaldada.”

„Täpselt Vargase sõnad,” märkis Alicia.

„Õnneks leidub meil siiski veel inimesi, kes teevad tööd, ja teevad seda hästi. Nagu teie kaks, kes te olete selle juhtumi samahästi kui ära lahendanud.”

„Kas oleme siis?” päris Alicia, silmitsedes Vargast, kes pilgu maha lõi.

„Nojah, kogu see Metrobarna, autojuhi ja Sanchíse värk... Ma väidaksin, et see asi on meil põhimõtteliselt kotis, nagu öeldakse. Jäljed on väga selged.”

„Need on ju ainult kokkusattumused, muud midagi.”

Leandro naeris heatahtlikult.

„No näete nüüd, Vargas, mis ma ütlesin? Alicia pole kunagi isendaga rahul. Ajab aina täiust taga.”

„Teadagi, käbi ei kuku kännust kaugele...” mainis Vargas.

Alicia tahtis juba küsida, mida Leandro Barcelonas teeb, kui välisüks korraga avanes ja elutuppa ilmus trepist üles jooksmisest lõõtsutav Fernandito.

„Värsked uudised, preili Alicia! Te ei arva iial ära, mis ma teada sain!”

„Loodetavasti tulid mulle ütleva, et mu tellimus on lõpuks üles leitud,” sähvas naine vastuseks, pilk Fernandito silmissse puurdunud.

„Arvatavasti viisid mu tellitud kauba kogemata vastasmajja.”

„Heldeke!” sõnas Leandro. „Kes on see teenistusvalmis noormees? Kas sa meid tuttavaks ei teegi?”

„See on Fernandito. Vürtspoe jooksupoiss.”

Poiss neelatas ja noogutas.

„Noh? Ikka ei toonud asju ära või?” päris Alicia teraval toonil.

Fernando vahtis teda, suu lukus.

„Ma ju ütlesin selge sõnaga: munad, piim ja kaks pudelit valget Perelada veini. Ja oliiviõli ka. Millest sa siin aru ei saanud, tohman?”

Fernandito luges kiiresti Alicia pilgus peituvat sõnumit ja noogutas uuesti, näol piinlikkusepuna.

„Andke andeks, preili Alicia. See oli eksitus. Manolo laseb edasi öelda, et nüüd on tellimus koos ja et ta palub andeks. Enam seda ei juhtu.”

Alicia ragistas paar korda sõrmeluid.

„No too siis asjad kähku kohale. Mida sa veel ootad?”

Fernandito noogutas veel kord ja tegi, et kadus.

„Need ei saa ka ühtki asja korralikult tehtud,” sähvas Alicia.

„Just sellepärast ma lukshotellis elangi,” teatas Leandro. „Üksainus väike telefonikõne ajab alati kõik joonde.”

Alicia manas näole rahuliku naeratuse ja läks tagasi Leandro kõrvalle.

„Ja millele me võlgneme selle au, et te lahkusite Palace’i mugavuste keskel, et külastada minu tagasihoidlikku elamist?”

„Tahaksin öelda, et tundsin sinu sarkasmidest puudust, aga tõde on see, et tulin tooma üht head ja üht halba uudist.”

Alicia heitis kiire kõrvalpilgu Vargasele, kes piirdus noogutusega.

„Palun võta istet. See, mida sa nüüd kuuled, ei meeldi sulle, Alicia, aga võta teatavaks, et see polnud minu idee ja ma ei saanud seda ka kuidagi ära hoida.”

Alicia märkas, kuidas Vargas endasse tõmbub.

„Mida ära hoida?” uuris naine.

Leandro asetaski tassi lauale ja pidas pausi, nagu koguks julgust, et talle uudis teatavaks teha.

„Kolm päeva tagasi tuli politseijuurduse käigus ilmsiks, et viimasel kuul oli don Mauricio Valls olnud mitmel korral telefoniühenduses härra Ignacio Sanchíse, Metrobarna peadirektoriga. Samal hommikul sai politsei firma Madridi peakontori läbiotsimise käigus jälile dokumentidele, millest tuli välja, et Hüpoteegipanga – Metrobarna emafirma – juhi ja don Mauricio Vallsi vahel oli korduvalt aset leidnud aktsiaostutehinguid. Politsei tegi kindlaks, et need operatsioonid rikkusid rängalt sisekorrareegleid ning tehingutest ei olnud nõuetekohaselt aru antud Hispaania riigipangale. Kui üks peakontori ametnik üle kuulati, eitas ta, et oleks säärase tehingutega üldse kursis.”

„Miks meile sellest midagi ei teatud?” küsis Alicia. „Mina arvasin, et oleme juurdlusesse kaasatud.”

„Gil de Parterat ega politseid ei maksa süüdistada. See oli minu otsus. Tol ajal ma ei teadnud, et teie uuringud viivad teist teed pidi Sanchíseni välja. Ära vaata mind sellise näoga. Kui Gil de Partera mulle sellest rääkis, tundus mulle, et targem on ära oodata, kuni politsei kinnitab, kas me oleme sattunud millelegi, mis on juurdluse seisukohast oluline,

või siis on tegu tavalise majanduskuriteoga, millel pole meie juhtumiga mingit seost. Kui oleks selgunud, et valitseb kindel seos, oleksin teile loomulikult kohe teada andnud. Aga teie kaks jõudsite minust ette.”

„Ma ei saa päris täpselt aru... Aktsiad?” päris Alicia.

Leandro andis talle märku kannatust varuda ja kõneles edasi.

„Politsei jätkas juurdlust ning leidis veelgi tõendeid Sanchíse ja Mauricio Vallsi vahelistest kahtlastest tehingutest. Enamik neist hõlmas Hüpoteegipangas toimunud aktsiate ja võlakirjade ostu-müügitehinguid, mida oli tehtud pea viieteist aasta vältel, ilma et ettevõtte juhtkond oleks sellest midagi teadnud. Jutt käib märkimisväärsetest summadest. Miljonitest peseetadest. Gil de Partera soovil, õigemini tema otsesel käsul, sõitsin eile õhtul Barcelonasse, kus politsei oli juba valmis selleks, et Sanchís täna või homme kinni võtta ja üle kuulata, oodates veel üksnes kinnitust, et Valls on kasutanud Hüpoteegipanga võlakirju maadeostuks ja villa Mercedesese – tema Somosaguases asuva era-residentsi – ehitustöödeks võetud pangalaenu osamaksete tasumiseks. Politsei raportist ilmneb, et Valls oli Sanchíst aastaid šantažeerinud, et omastada panga ja selle tütarettevõtete bilansist kõrvale toimetatud ebaseaduslikku raha, mille varjamiseks oli Sanchís teinud fiktiivseid tehinguid varifirmadega, et varjata tegelikke maksete saajaid.”

„Te väidate, et Valls võis Sanchíst šantažeerida. Aga millega?”

„Just seda me püüamegi praegusel momendil välja selgitada.”

„Tahate öelda, et kõik taandub lihtsalt rahale?”

„Kas see pole siis peaaegu alati nii?” küsis Leandro vastu. „Mõistagi jooksis kõik lõplikult paika täna hommikul, kui kapten Vargas rääkis mulle teie uurimise tulemustest.”

Alicia heitis Vargasele veel ühe pilgu.

„Ma rääkisin just Gil de Parteraga ja me võrdlesime teie avastusi politsei omadega. Jalamaid võeti kasutusele tarvilikud meetmed. Mul on kahju, et see juhtus sinu äraolekul, aga asi ei andnud oodata.”

Alicia saatis raevukaid pilke kord Leandrole, kord Vargasele.

„Vargas täitis oma kohust, Alicia,” märkis Leandro. „Muide, mind kurvastab, et sa ei hoidnud mind teie uurimise tulemustega kursis, nagu

meie kokkulepe ette nägi, aga ma tunnen sind ja tean, et sa ei teinud seda pahatahtlikkusest ja et sulle lihtsalt ei meeldi asjadelt saladuskatet kergitada, kuni kõik on kindel. Ega minulegi meeldi. Sellepärast ma ei maininudki sulle neid asjaolusid enne, kui võis täie kindlusega väita, et need on meie juurdlusega seotud. Ausalt öeldes tuli see kõik mullegi täieliku üllatusena. Ma ei teadnud ju, et olete Sanchíse sihikule võtnud. Ootasid sootuks midagi muud, nagu sinagi. Kui kõik oleks teisiti läinud, oleksin enne tegutsema asumist parema meelega veel paar päeva oodanud. Kahjuks ei saa me selliste juhtumite puhul seda endale lubada.”

„Mis te Sanchísega tegite?”

„Praegusel momendil on Ignacio Sanchís jaoskonnas ülekuulamisel – temalt tunnistuse võtmine on kestnud nüüdseks juba paar tundi.”

Alicia hõõrus sõrmedega meeleskohti ja sulges silmad. Vargas tõusis püsti ja valas klaasi valget veini, ulatades selle siis Aliciale. Too oli näost valge nagu hauakivi.

„Gil de Partera koos oma töögrupiga avaldas mulle tänu ning palus mul eriliselt tänada just teid kahte selle suurepärase töö ja isamaale osutatud teenete eest,” sõnas Leandro.

„Aga...”

„Alicia, palun sind. Ei.”

Alicia kummutas veiniklaasi tühjaks ja toetas pea vastu seina.

„Te mainisite ka üht head uudist,” lausus ta viimaks.

„See oligi hea uudis,” selgitas Leandro. „Halb uudis on see, et teid Vargasega on selle juhtumi pealt maha võetud ning juurdlus läheb üle siseministeeriumi määratud uurija ainupädevusse.”

„Kelle siis?”

Leandro surus huuled kokku. Vargas, kes oli seni vait püsinud, valas välja uue klaasitäie veini, seekord iseendale, ning heitis Aliciale nukra pilgu.

„Hendaya,” lausus ta.

Alicia vahtis jahmunult mõlemale mehele otsa.

„Kes pagan see Hendaya on?”